

NAMA: _____ TINGKATAN: _____

GERAK KERJA 9

BAB 5: PENTADBIRAN BARAT DI SARAWAK DAN SABAH.

5.1 Latar Belakang Pemerintahan Tempatan di Sarawak dan Sabah.

1. Padankan gelaran yang diberikan kepada pemimpin dalam sistem kesukuan di Sarawak dan Sabah.

Tuai Rumah

Kalunan Maren

Matto'a

Menteri

Parren Lepo

Masyarakat di Sabah & Sarawak	Gelaran Pemimpin
a) Bajau	
b) Kenyah	
c) Kayan	
d) Melanau	
e) Iban	

2. Padankan maklumat berkaitan dengan system pentadbiran tempatan di Sarawak dan Sabah.

Tugas pemimpin ialah menjadi orang tengah

sumber autoriti masyarakat

Tuai rumah menjalankan tugas sebagai

di daerah Marudu antara tahun 1830-1840

Syarif Osman di Sabah berkuasa

membantu Orang Tua dalam pengurusan adat dan kehidupan seharian

Kawasan pendalaman Sarawak ditadbir oleh

Menyelesaikan pertelingkahan dalam kalangan penduduk

Tugas Majlis Kampung di Sabah ialah

Orang Kaya (O.K) seperti O.K Beti di Padeh

5.2 Peluasan kuasa Dinasti Brooke di Sarawak.

1. Lengkapkan maklumat dalam jadual berkaitan dengan percaturan politik dan pemerintahan di Sarawak. (Buku teks 114-115)

Pemerintah	Tindakan Pemerintah
a) Sultan Omar Ali Saifuddin II	i) Menimbulkan perbalahan dengan _____ kerana mengenakan cukai yang tinggi dan kerahan tenaga. ii) Penentangan dipimpin oleh _____ yang ingin membebaskan Sarawak daripada cengkaman Pengiran Indera Mahkota.
b) Pengiran Muda Hasyim	i) Dihantar oleh _____ Untuk menyelesaikan masalah di Sarawak. ii) Berusaha memujuk Datu Patinggi Ali dan pembesar Melayu tetapi gagal. Beliau meminta bantuan _____.
c) James Brooke	i) Mencari peluang mendapatkan Sarawak dan beliau mendapat sokongan British melalui _____. ii) Menerima pelawaan _____ Untuk menyelesaikan masalah di Sarawak dengan syarat menyerahkan Sarawak kepada beliau.
d) Dato Patinggi Ali	i) Melakukan penentangan terhadap pentadbiran _____ dan _____ tindakan-tindakan wakil Sultan Brunei yang menjejaskan kehidupan masyarakat tempatan. ii) Bersetuju dengan rundingan _____ dan menamatkan penentangan terhadap Brunei.

5.3 Perluasan Kuasa Syarikat Borneo Utara British di Sabah.

1. Isi tempat kosong berikut dengan pilihan jawapan yang betul.

Pulau Labuan

Pulau
Balambangan

Sarang burung

Charles Lee Moses

British North
Borneo Provisional
Association Ltd

Kedudukan
strategik

a)	Laluan di Sabah yang menjadi laluan maritim bagi kapal-kapal dagang unuk belayar ke China dan Jepun.	
b)	Hasil ekonomi Sabah yang memasuki pasaran antarabangsa.	
c)	Pulau yang menjadi milik British setelah berlaku perjanjian antara Alexander Dalrymple dengan kesultanan Sulu pada tahun 1763	
d)	Tokoh yang menyewa Sabah daripada Sultan Brunei pada tahun 1865 selama 10 tahun.	
e)	Lokasi yang diserahkan oleh sultan Brunei kepada pihak British melalui perjanjian pada 18 Disember 1846.	
f)	Syarikat yang ditubuhkan oleh Alfred Dent dan adiknya pada bulan Julai 1881.	

5.4 Bentuk pentadbiran Barat di Sarawak dan Sabah.

1. Isi tempat kosong berikut dengan pilihan jawapan yang betul berkaitan dengan perundangan di Sarawak dan Sabah.

- a) Di Sarawak, _____ diwujudkan bagi mengadili kesalahan masyarakat tempatan.
- b) _____ diwujudkan di setiap bahagian dan Residen bertindak sebagai Majistret.
- c) Undang-undang lapan perkara diperkenalkan pada _____
- d) Mahkamah Majistret diadili oleh _____.
- e) Di Sabah, telah diwujudkan Mahkamah Majistret dan _____
- f) Mahkamah Anak Negeri diadili oleh _____
- g) _____ menggunakan undang-undang Barat.